

Stimate domnule președinte Adrian Lesenciuc,
onorat public,
dragi colegi,
dragii mei prieteni,

Regret profund că, în momentul de față, nu pot fi la Brașov, în cercul dvs. Din păcate, există circumstanțe de forță majoră, pe care nicicum nu le pot ignora și care mă opresc să vin la Brașov. Vă asigur, însă, că totuși sunt prezent. Căci unde nu poate fi prezent un scriitor în clipa în care începe să hoinărească prin universul fanteziei sale? În întreaga mea viață nu m-au putut opri pe loc nici mama, nici tata, nici iubita, ba chiar nici securitatea atotputernică, în momentul în care m-a apucat dorul de ducă prin cosmosul nemărginit al ideilor, al imaginației, al aventurilor subtile, făcând abstracție de realitate.

Sunt plecat de aproape o jumătate de secol din Brașov. N-am plecat de bună-voie. N-am avut încotro, după trei procese în fața unor tribunale militare care m-au considerat drept un individ inapt să trăiască în societatea socialistă, după trei etape petrecute în închisori, în lagăre de muncă, în celule de izolare, din minele de plumb din nordul țării, până în Bărăgan și pe insulele din Balta Brăilei – din sud. N-am avut încotro, fiind tatăl a trei copii cărora le-ar fi fost barată orice perspectivă din cauză că-mi purtau numele. Chiar că n-am avut încotro.

Dar, după cum se vede, am supraviețuit și eu dictaturii care n-a reușit să-mi sugrume rădăcinile în această glie transilvană. Și vă asigur că, ori de câte ori, în deceniile trecute, am revenit în această țară, am trăit sentimentul că mă întorc *acasă*, la ai mei. Explicația? E simplă: lăuntric, n-am părăsit țara nașterii mele nici o clipă. Dovada? Până în prezent am publicat 50 de cărți, iar cărțile în care nu apar – într-un fel sau altul – Transilvania, Țara Bârsei, Carpații, România, pot fi numărate pe degetele unei mâini. Câteodată mi-am pus întrebarea: oare este normal acest fenomen? De când am părăsit această țară am colindat, de obicei de unul singur, prin câteva continente și duzini de țări. M-am împrietenit cu oameni din zona ecuatorială africană, din podișul canadian Haliburton Highlands, din Noua Zeelandă, din nordul Norvegiei, din Israel. Și am fost în situația să constat că, peste tot, omul statornic este omul cu rădăcini în zona natală, în datinile ei, chiar dacă-i hoinar. Societățile noastre moderne înclină spre dezrădăcinarea omului din propria personalitate, iar fundamentele clasice ale conștiinței de sine ale națiunilor europene sunt puse la îndoială. Evoluția tehnică, din ce în ce mai inspirată în toate domeniile, ne-a dictat această direcție și nimeni nu știe care va fi posibilitatea de evadare din cercul dirijat de ea, devenit fatal precum spun unii. Am ajuns să fim, vrând-nevrând, supușii acestei evoluții. Urmarea este înstrăinarea omului de propria identitate. Cei mai iluminați contemporani pun întrebarea: care va fi punctul final? Mulți dintre ei, chiar o majoritate, sunt pesimiști. Filosoful german Heidegger a notat lapidar: „numai o catastrofă ne va scăpa din încleștarea unei evoluții care ne periclitează mai ales componenta umană în discursul global.”

Dar nu asta este subiectul adnotărilor mele modeste de mulțumire pentru înalta onoare pe care, stimați membri ai juriului, mi-ați acordat-o decernându-mi premiul *Opera Omnia*. Pentru mine, această conferire înseamnă întărirea și atestarea legăturii mele sufletești și intelectuale cu Brașovul. Cu Țara Bârsei. Cu Transilvania. La vârsta mea – zilele viitoare voi împlini 91 de ani – prietenii de altă dată de pretutindeni și din Brașov, rând pe rând și-au luat ultimul adio.

Ei, și cum stau lucrurile cu scriitorul Hans Bergel în ceea ce privește rădăcinile sale? Cu toate că mă trag dintr-o familie de sași ardeleni, că am crescut într-un mediu cultural specific german și trăiesc de câteva decenii în Germania, îmi dau perfect de lucid seama de faptul că a doua sursă

vitală a personalității mele spirituale este, fără doar și poate, cultura română. Nu văd motiv de renegare a acestei realități pe care eu o consider o îmbogățire substanțială a vederilor mele asupra lumii, a concepțiilor mele în literatură, în artă, și a specificului gândirii mele. În clipa în care am conștientizat faptul că toți prietenii mei sași de altă dată au emigrat din România, mai ales din Brașov, am și conștientizat, într-o măsură aproape copleșitoare, prezența prietenilor mei români. Ei, cu toții, fără excepție, m-au îmbrățișat și m-au găzduit ca pe un frate cu ocazia revederii noastre. Și asta ori de câte ori am venit în țară după dispariția „cortinei de fier”, în țara mea natală, pe care, din cauza activității mele publicistice, n-am avut voie să o vizitez din 1975 până în decembrie 1989. De atunci, însă, am revenit cel puțin o dată, dacă nu chiar de două-trei ori pe an în România. Iar toate aceste reveniri mi-au consolidat convingerea că eu sunt și voi rămâne înrădăcinat în cele două culturi: în cea germană și în cea română, de unde – în concepția mea – rezultă europenitatea atitudinii mele. Ce mult mi-aș dori ca, mai ales în situația actuală a Europei, toți europenii să fie capabili să-și interpreteze individualitatea în acest sens! Țsta a fost impulsul întrebării puse, în anul 2011, într-o carte dedicată mie, de profesorul George Guțu, șeful catedrei de germanistică de la Universitatea București, când dumnealui a scris: „Aparține opera lui Hans Bergel literaturii germane, române sau europene?” Iată ce și-a răspuns eruditul profesor: „Această operă nu aparține doar literaturii germane sau române, ci este, în același timp, o parte componentă a literaturii sud-est europene și, ca atare, a literaturii europene.”

Permiteți-mi să închei modesta mea mulțumire pentru conferirea premiului *Opera Omnia* cu citirea unui scurt pasaj din versiunea română a romanului meu *Întoarcerea lupilor*, editat în acest an la Eikon, București. În roman, un arheolog spune tânărului povestitor următoarele: „Nici una dintre culturile naționale nu este atât de complexă încât să poată exista altfel decât ca o parte a culturii europene. Fără aceasta, oricare dintre ele s-ar prăbuși, fiind lipsită de stimularea fertilizatoare prin celelalte. Popoarele noastre nu sunt nici mai mult și nici mai puțin decât păstrătoarele propriei contribuții la tabloul cuprinzător al culturii continentului. De aceea, orice greșeală pe care o face unul dintre popoarele noastre, este greșeala Europei.”

Vă mulțumesc, doamnelor și domnilor, dragi colegi de breaslă, și vă rog să nu-l uitați nici pe viitor pe scriitorul *brașovean* cu numele Hans Bergel.

Hans Bergel